

KULDMUNA

NR 97

APRILL 2019

Sa loed Tabasalu Lasteaed Tibutare uudistelehte

APRILLIKUU KULDMUNAS:

- ☀️ Aprill on Tibutare Lasteaias tervisekuu; lk. 2
- ☀️ Meisterdamisõhtu; lk. 8
- ☀️ Piditagurpäev Tibutares; lk. 10
- ☀️ Piilude tegemised; lk. 14
- ☀️ Sipsikute aprillikuu tegemised; lk- 15
- ☀️ Aprill – Tibude nalja-, spordi- ja tervisekuu; lk. 20
- ☀️ Muumide aprillikuised toimetamised; lk 23
- ☀️ Aprillikuu tegemised Naksides; lk. 28
- ☀️ Õnnitleme maikuu sünnipäevalapsi; lk. 33

APRILL ON TIBUTARE LASTEAIAS TERVISEKUU

Tervisele tähelepanu juhtimist ei saa kunagi olla liiga palju. Aprillikuu jooksul toimus lasteaia mitmeid erinevaid terviseüritusi nii lastele kui Tibutare personalile. Koostööd tehti Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppejõudude ja üliõpilastega, Eesti Ortoosikeskusega, Harku vallaga, Tabasalu Ühisgümnaasiumi kehalise kasvatusesõpetajatega ning lapsevanematega.

• VIRGUTUSVÕIMLEMINE SAALIS

Tervisekuu algas traditsioonilise hommikvõimlemisega saalis, kus neli vanemat rühma ja õpetajad panid erinevatel hommikutel terve lasteaia liikuma ja nautima muusika saatel võimlemist. Kasutati nii Youtube võimalusi suurelt ekraanilt vaadates koos tantsusamme

seada kui ka omaloomingulisi virgutusvõimlemise kavasid. Kõik varajased kaasavõimlejad said mõnusa „energialaksu“ terveks päevaks. Hommikvõimlemise

läbiviijad harjutasid koostöö tegemise oskuseid ning said toredate esinemiskogemuste võrra rikkamaks.

• SILMAKONTROLL PERSONALILE

1. aprilli lõunapausil mõõtsid Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli optometrismi eriala üliõpilased ja õppejõud Elo Olonen lasteaia töötajatel silmarõhku ja nägemisteravust. Optomeetria õppekava kolmanda kursuse üliõpilased Siret Pani ja Geity Villem kirjeldasid Tibutare Lasteaia toimunud tervisepäeva toiminguid selliselt:

„ 1. aprillil oli meil väga huvitav ja teistsugune koolipäev. Nimelt käisime Tabasalu Lasteaias Tibutare tegemas töötajatele nägemiskontrolli. Kohale jõudes saime väga sooja tervituse osaliseks ja ka ilm oli vapustav. Kontrollisime nägemist kaugele ja lähedale ilma prillideta ja koos prillidega, kellel need kaasas olid ning mõõtsime ka silmasisest rõhku. Oli hea tõdeda, et nägemine oli Tibutare personalil enamasti hea ning kasutati õigeid prille. Kõik töötajad olid väga toredad ja sõbralikud. Oli väga vahva teha midagi muud, kui olla koolitunnis. Loodame, et ka Tibutare töötajatel oli tore ja vaheldusrikas tööpäev ning ka edaspidi kutsuvad lasteaiad ja koolid Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolist tudengeid enda juurde nägemiskontrolli tegema.“

• ESMAABI KOOLITUS KOOS TALLINNA TERVISHOIU KÕRGKOOI ÜLIÕPILASTE JA ÕPPEJÕUDUDEGA

Lapse õpetamise eesmärk on teha ta võimeliseks ilma õpetaja abita edasi arenema.

(Elbert Hubbard)

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli Õ34 õpperühma õenduse III kursuse üliõpilaste ja õppejõu (Mare Tupits, Mirjam Luik, Valentina Raudsepp) tagasiside Tibutare tervisepäevast:

„ Aprill on üldiselt naljakuu, eriti esimesel aprillil püütakse ninapidi vedada. Kuid seekord Tibutare lasteaias ei tehtud nalja, vaid Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli kolmanda

kursuse õenduse üliõpilased koos õppejõududega viisid läbi tervisepäeva üritust, mille raames õpetasid lastele käte- ja suuhügieeni, sidumist ja erinevate plaastrite kasutamist kergemate vigastuste korral. Lapsed said nuputada, kuidas käituda erinevates olukordades. Näiteks lapsed said Jänku Jussi piltülesandes üles leida kõik ohtlikud asjad koduses miljöös, mis ei tohiks olla lastele kättesaadavad. Teist nuputamisülesannet lahendades ning üheskoos arutades viidi joonega

kokku erinevate ametite esindajad nende töökeskkonnaga, mis võimaldas mõelda ja läbi rääkida näiteks seda, kes on vetelpäästja või kes kuuluvad kiirabibrigaadi. Huvitava kogemuse said lapsed, kui kuulasid stetoskoobiga enda või sõbra südant. Erilist elevust tekitas lastele siniste kummikinnaste õhupalliks puhumine. Üliõpilased aga said lastega tegeledes erinevaid kogemusi, mida nad saavad rakendada praktikas, kus on esmatähtis lastega usaldussuhte loomine.

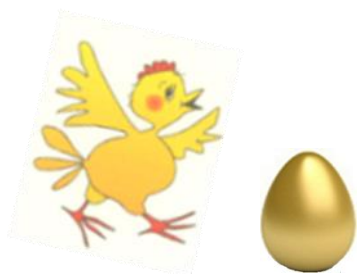
Soovime tänada Tibutare õpetajaid, lapsevanemaid ja innukaid lapsi, sest inimesed õpivad õpetades. Lastel olid suurepärased teadmised kätepesu vajalikkusest ning neid oli kerge kaasata tegevusse. Inspireeriv oli vaadata ja kogeda, kui kiiresti ja innukalt lapsed õpivad ja tunnevad huvi enda tervisega seotud toimingute suhtes. Samuti oli tagasiside lastelt hästi siiras, küsimused ja jutukesed olid kiired tulema. Toimingute käigus suutsid lapsed mõne minutiga luua seoseid oma pere ja antud kiirete õpetuste vahel. Oma siiruse ja ehedusega liigutasid lapsed meid südamepõhjani ja tegid ilusaks terve päeva! Suur tänu!“

• ORTOOSIKESKUSE JALALABA DIGIUURING PERSONALILE

Suur osa täiskasvanutest kannatab selja-, põlve-, kaela- või peavalude käes. Kui paljud meist on aga mõelnud sellele, et valulikud liigesed võivad olla tingitud hoopis jalgade tervisest?

Selleks, et välja selgitada Tibutare personali jalgade tervis, kutsusime 3. aprillil lasteaeda Eesti Ortoosikeskuse juhataja Kalev Tootsi, kes viis läbi soovijatele jalalaba digiuuringu ning andis nõuandeid ja soovitusi, kuidas oma jalgade eest paremini hoolitseda ning soovitas paljudele meie hulgast ortopeedilisi tallatugesid jalaprobleemide leevendamiseks. Uuesti kohtume Kalev Tootsiga sügisel, et peale tallatugede kasutamist jalad taas üle vaadata ja võrrelda kevadiste näitajatega. “Õigupoolest vajab jalaravispetsialisti abi iga viies inimene,” nendib Rootsis Norrköpingis ortopeediainseneri elukutse omandanud, Oulu ülikoolis ortopeediat õppinud ning end Prantsusmaal täiendanud jalaravispetsialist, Eesti Ortoosikeskuse juhataja Kalev Toots. Valude põhjust saab kõige paremini selgitada jalalabauuringuga.

• SPORDIPÄEV 2019 KOOLIEELIKUTELE

9. aprillil kogunesid juba kaheksandat korda Harku valla koolieelikud Tabasalu Ühisgümnaasiumi jalgpallistaadionile, et värskes ja karges õhus Tabasalu Lasteaed Tibutare liikumisõpetaja eestvedamisel üheskoos maha pidada üks sportlik päev. Lisaks Harku valla lasteaedadele: Tabasalu Lasteaed Tibutare, Alasniidu Lasteaed, Tabasalu Teelahkme Lasteaed ja Pangapealse Lasteaed osalesid spordipäeval külalisvõistlejad Tallinna Lasteaiast Mooniõied ja Harjumaalt Nõlvaku Lasteaiast. Kokku võttis päevast osa 72 last koos õpetajate, kohtunike, abikohtunike ja lapsevanematega.

selgitasid poisid välja kõige tugevama võistkonna kõieveos, mis pakkus võistlejatele ja kaasaelajatele palju põnevust.

Kokku oli kavas kuus erineva raskusastmega kombineeritud teatevõistlust poistele ja tüdrukutele, kus peale kiirete jalgade läks vaja ka nutikust ja osavust. Lisaks teatevõistlustele

Spordipäeva kõige kiiremad ja osavamad olid Pangapealse Lasteaia lapsed, kes saavutasid kombineeritud teatevõistluste üldarvestuses esimese koha ja võtsid endaga aastaks lasteaeda kaasa rändkarika. Teisele kohale tuli Alasniidu Lasteaed ja kolmandale kohale Tibutare Lasteaia võistkond. Kõige tugevamad poisid käivad Harjumaal Nõlvaku Lasteaias, kes viisid koju kõieveo võitjate rändkarika, teiseks tuli Pangapealse Lasteaed ja kolmandale kohale tuli Tallinna Lasteaed Mooniõied.

Head energiat ja spordirõõmu olid täis kõik võistkonnad. Keegi ei andnud lihtsalt alla, eriti emotsionaalne oli poiste kõieveo võistlus, kus parimad selgusid väga tasavägisel võitluses.

Peale võistlemist ootas kõiki lapsi diplom, šokolaadimedal, kosutav mahlajook, mullitaja, BABY BACK&BBQ kinkekaart ja pisut kommi Harku vallalt jõuvarude kiireks taastamiseks. Suured tänu kohtunikele ja abilistele! Jätkame traditsiooni ning Tabasalu Ühisgümnaasiumi staadion ootab juba järgmisel aastal taas spordipäevale koolieelikute võistkondi kõikidest Harku valla lasteaedadest ja külalisvõistlejaid, et teadvustada liikumise tähtsust ja tervislikke eluviise juba varases nooruses ning kujundada läbi spordi lapse isiksust.

Spordipäeva korraldaja ja peakohtunik Anna Sõörd, Tibutare liikumisõpetaja.

• ÜLE - EESTILINE LASTEAEDADE SPORDIPÄEV AUDENTESE SPORDIKESKUSES

12. aprillil osalesid Tibutare koolieelikud 22. üle-eestilisel lasteaedade spordipäeval Audentese Spordikeskuses. Spordipäevast võttis osa üle 400 lapse, nende seas ka Mikide ja Tibude rühma 12 - liikmeline võistkond liikumisõpetaja Anna Sõõrdi ja juhiabi Aili Tamme juhendamisel ning lapsevanemate Kaupo Rätseppa, Anu Greeni ja Martin Taltsi toetusel. Võistkonda kuulusid: Klen Ott, Oskar Kato, Helena Lindegron, Säde Raadik, Tormi Talts, Patrik Vainu, Helen Raudleht, Romet Beljakov, Mona Kaljurand, Helena Laos, Jasper Truuma, Eliise Sõrmus, Benjamin Sõmer ja Hanna Asszonyi.

Võistlusalasid oli kokku neli: teatejooks, kombineeritud teatevõistlus, poiste kõievedu, tüdrukute osavusvõistlus, võistkondi 36 ning igas võistkonnas 12 last (6 tüdrukut ja 6 poissi).

Kõige paremini õnnestus tibutarelastel kombineeritud teatejooks, kus saavutati III koht. Kokkuvõttes tuli Tibutare võistkond 36 lasteaia hulgas 9. kohale. Auhinnaks tubli osavõtu eest said kõik lapsed meenekotid ja jõuvarude taastamiseks jäätist. Vaatamata

pikale ja raskele päevale jäid kõik lapsed võistlustega väga rahule.

- SÕPRUSKOHTUMINE RAHVASTEPALLIS TABASALU ÜHISGÜMNAASIUMI 1. KLASSIGA**

Esmaspäeva, 15. aprillil võtsid Tabasalu Spordikompleksi pallimängude saalis omavahel mõõtu rahvastepallis Tibutare võistkond ja Tabasalu Ühisgümnaasiumi 1.c klass. Tegemist oli traditsioonilise üritusega. Meie lasteaeda esindasid võistlejad Tibude, Mikide ja Nakside rühmast koosseisus: Klen

Ott, Oskar Kato, Säde Raadik, Tormi Talts, Patrik Vainu, Romet Beljakov, Jasper Truumaa, Hans Gregor, Benjamin Sõmer, Lisandra Vahtra.

Tibutare võistkonna lapsed oskasid rakendada õiget taktikat, käituda sportlikult ja esineda ühtse meeskonnana. Tulemuseks võit 3:0 Tibutare kasuks.

Tähtsam kui võit oli sellel sõpruskohtumisel võistluskogemuste, võistluselamuste ja uute tutvavate saamine. Kõiki pallimängijaid autasustati šokolaadimedaliga. Magus amps tõi mõlemal võistkonnal naeratuse näole ja lapsed jäid päevaga rahule.

- SÕPRUSKOHTUMINE RAHVASTEPALLIS TEELAHKME LASTEAIAGA**

Kevad ja sõpruskohtumine rahvastepallis naaberlasteaiaga kuuluvad juba 8. aastat kokku. Teisipäeval, 16 aprillil kohtusid Kase tänava spordiplatsil Tibutare ja Teelahkme Lasteaia võistkonnad. Tibutare pani sellel aastal välja 2

võistkonda, et rohkem lapsi saaks palli mängida ja võistluskogemusi omandada. Seekord olid heas hoos Tibutare poisid ja tüdrukud, tugevad viskeid ja väledad eest ära jooksmised tõid võidu seisuga 3:1. Kiituse teenisid ära kõik võistlejad, kes said jõuvarude

taastamiseks šokolaadimedali. Plaanis on kohtuda ka järgmisel aastal nii palliplatsil kui ka staadionil, et võistlemist ja meeskonnatööd harjutada.

Suur tänu kõigile mängijatele, publikule ning kaasaelajatele!

• TIBUTARE MEISTRIVÕISTLUSED RAHVASTEPALLIS

Tabasalu Lasteaed Tibutare traditsioonilised meistrivõistlused rahvastepallis toimusid Kase tänava spordiplatsil 23. aprillil. Pallilahingud toimusid kahel platsil korraga. Mängudes osalesid kõige vanemad, sügisel kooli minevad lapsed Tibude ja Mikide rühmast, kellest moodustati hommikul lasteaias loosimise teel neli võistkonda: Punased, Kollased, Sinised ja Rohelised. Mänge vilistasid liikumisõpetaja Anna ja Mikide rühma assistent Angela. Mängud olid põnevad ning võistluspinget jagus turniiri lõpuni. Finaalmäng toimus Siniste ja Kollaste võistkonna vahel. Rõõmsameelsed lapsed jooksid ja põiklesid palli eest, üritades tabada vastaseid ja hankides palli oma võistkonnale. Tibutare 2019. aasta meistriks rahvastepallis tuli Siniste võistkond koosseisus: Carlito Sisask, Mihail Šelepov, Klen Ott, Victoria Juse, Jesper Lehtme, Sāde Raadik, Lisandra Vahtra.

Turniiril valiti välja parimad mängijad poiste ja tüdrukute hulgast. Osavaimaks mängijaks poiste seast valiti Klen Ott ja tüdrukutest Sāde Raadik. Lõpptulemusena said kõik lapsed ennast proovile panna treenides silma-käe-keha koordineerimist, harjutada meeskonnatööd, kapteniga kokkumängu ja füüsilist vastupidavust. Kõikidele võistlustel osalenud palluritele riputati kaela Tibutare medal ja anti koju kaasa BabyBack Ribs & BBQ kinkekaart. Laste emotsioonide põhjal julgen väita, et üritus läks korda. Aitäh kõikidele tublidele sportlastele ja mõnusat mängulusti ja toremaid võistluselamusi edaspidiseks!

Liikumisõpetaja ja treener Anna Sõõrd

MEISTERDAMISÕHTU

2005 aastal alguse saanud traditsioon- meisterdamisõhtu koos vanematega toimus sellel aastal 22.aprillil. Pühendatud seekord laulu- ja tantsu juubeliaastale, pärandkultuurile. Meisterdamisõhtu eesmärk on anda peredele võimalus koos tegutsemiseks, tuletada meelde vanaemade käsitööoskusi ja enda valmistatud esemetest rõõmu ja uhkust tunda.

Väikeseid ja suuri tibutarelasi ootasid saalis 5 meisterdamispesa koos juhendajate ja erinevas raskusastmes näidistega. Valik oli mitmekesine, erineva raskusastme- ja materjalidega. Kui võimalused üle vaadatud, tehti koos otsus mida ja kui mitmes pesas meisterdada.

Aade õpetas salvrätitehnikat. Lapik kivi sai kauniks rahvuslille motiive kasutades. Laste ja vanemate lemmikuks osutuski rahvuslilledega kaunistatud kivi. Valikus oli veel papptaldrikust sõlg ja

Anna ja Anne juures sai proovida punumisoskusi. Valikus olid pliiatsitops, järjehoidja ja erinevad punumispildid - printsess, mereröövel, laev. Soovi korral võis punutud pilti täiendada värvipliiatsitega värvides.

Birgiti pesast väljusid uhked pulganukud rahvustriipudes kleitidega. Ja neid oli päris palju ja igaüks isemoodi soenguga ning õnneliku tegijaga.

Lõngajuppidega kaunistatud järjehoidjaid valmistati kaks.

Sõbrapaelte ja võtmehoidjate punumisel aitas lapsi ja vanemaid Aili. Nelja lõngaga punumise said kõik soovijad selgeks. Koos mõeldi

välja erinevaid paela kaunistamise võimalusi.

Minu juhendada oli viltimine ja tuttidest jännes või pulgatibu. Lõngast tuttide valmistamisel katsetasime seekord uudset abivahendit, mis tegi töö lihtsamaks nii isadele kui lastele. Tore oli jälgida kui huvitavaid lahendusi koos leiti, et tulemus oleks vahva ja isikupärane.

Viltimine on aeganõudev ja terav tehnika, aga kaks jänest siiski valmistati. Kui ikka ema ja ka isa abi, siis Kleni soov väike valge jännes teha täitus.

Tänud kõikidele osavõtjatele, kes olid tegusad, loovad ja nautisid koos ühist aja veetmist!

Kunstiõpetaja Ave.

PIDITAGURPÄEV TIBUTARES

PIILUDE PIDITAGURPÄEV OLI VAHVA!

Hommikune piimasupi söömine kõrtega

Iuusika tunnis tagurpidi istudes TOOLITRUMMI mängimas

KIISUDEL LÄKSID ROLLID VAHETUSSE!

Liikumisõpetaja

Eesti keel

Matemaatika

Inimeseõpetus

SIPSIKUTE RÜHMA NALJAPÄEV!

Naljapäeval olid liikumistegevuses õpetajateks Tibude rühma lapsed

Käisime tagurpidi riietega!

KA MUUMIDEL OLID LIIKUMISTUNNIS UUED JA TOREDAD ÕPETAJAD!

Liikumistegevust viisid läbi 1.aprillil väikesed õpetajad!

Oli üks igavesti vahva mänguline tegevus...

TIBUD VÕISID NALJAPÄEVAL TEHA KÕIKE TEISTMOODI!

NAKSIDE "TAGURPIDIPÄEV EHK VEÄPIDIPRUGAT" OLIVAHVA ETTEVÕTMINE JATEKITAS PALJU SEGADUST

Toolil tagurpidi istumas

Riided valepidi seljas

Riided toolil valesti

Nii saab kasüüa!

PIILUDE TEGEMISED

PIILUD SAID PÕNEVAID JA UUSI TEADMISI HAMMASTE TERVISE KOHTA

3.aprill sai käidud Piiludele rääkimas hammaste tervisest. Kohal oli päris palju lapsi, ainult mõni üksik puudus sel päeval. Lapsed istusid minu ees ringis ja kuulasid huviga, mis mul öelda oli. Kuna olen ise 10a hambaravi õde olnud, siis oli mul nii mõndagi öelda.

Peamised asjad, mida selgitasin lastele; et hammaste pesemine on väga tähtis. Inimesel on kokku 2 komplekti hambaid: praegused piimahambad ja tulevased jäävhambad. Selle peale paar last mainis, et nendel juba esimene hammas tuli ära, seega oligi hea mainida, mis on piimahammaste ja jäävhammaste erinevus ning miks on oluline neid korralikult pesta.

Selgeks sai:

1. Hambaid tuleb pesta 2 korda päevas, 2 minutit järjest.
2. Janu jook on vesi. (mitte mahlad ja teised magustatud joogid).
3. Pea toidukordade vahel 3 tundi pausi.
4. Toitu tervislikult (tõime näiteid, millised toiduained on hammaste sõbrad ja millised mitte).
5. Hambaarstil võiks külas käia üks kord aastas.
6. Vähemalt lapse kooliminekuuni peaks lapsevanem peale lapse hambapesu ise lapse hambad üle pesema.

Lapsed olid teemast väga huvitatud. Kaasas oli mul nukk suure avatud suuga, et näidata hambumust ja hambapesu ning seda kuidas hambahari suus peaks liikuma. Mälestuseks said lapsed endale võtta suukool.ee poolt saadetud meene- hamba joonlaua, mis tuletab meelde põhireegleid hambapesus. Samuti said lapsed omanimelise tunnistuse, selle kohta, mida tunnis räägiti.

Lastele koolitus väga meeldis! Mida uut ja õpetlikku teada saadi? Piilulasteaste meenutused hammaste tervise koolitusest (õpetaja Maarika kogutud kommentaarid):

KRISTJAN: Ei tohi liiga palju magustoitu süüa ja kommi süüa.

SAARA: Peab tervislikke asju sööma. Porgandit ja õuna.

EVA: Et lastel on 20 hammast.

KASPAR: Hambaid tuleb kaks korda päevas pesta, hommikul ja õhtul.

LINDA: Hambaid tuleb korralikult pesta, iga kohta hoolega. Hambapastat peab panema väikese sõrmeküüne suuruse tükikese.

STEVEN GEORG: Kui ei pese, tulevad pisikud ja teevad hambad katki. Minu issil ja emmel on juba jäähambad. Aga ikkagi saavad nad nende jäähammastega rääkida. ☺

Tekst ja foto: Mariliis Hunt (lapsevanem)

Laste ütlused: õpetaja Maarika

SIPSIKUTE APRILLIKUU TEGEMISED

TERVISENÄDALAL JALUTASIME METSAS

Leidsime metsas linnusulgi...

„Nõia“ lõkkeplatsi...

tuulepesa...

karukoldi...

kallistasime puud!

ALUSTASIME KÕRVITSAPROJEKTIGA

Kõigepealt tuli potti mulda panna....

ja siis seeme mulda!

Seemnele tuleb ikka vett ka panna!

LOODUSHOIU- JA PRÜGINÄDAL

Valmisid
vanemate ja laste
koostöös taaskasutusest
huvitavad meisterdused!

KUUMAALUS, mis on valmistatud laskesuusatamise padruni hülssidest. Korjasime neid koos Romiliga (4a) 20.04 Haanja suusakeskuses lasketiiru juurest maast. Puitmaterjaliks on ehitusest järgi jäänud vineer ning keskmine ring on moosipurgikaas 😊

Suukooli projekt „Hambad puhtaks“

Sipsikud osalesid ka Suukooli projektis „Hambad puhtaks“, kus õpetajad igapäevaselt täitsid hambapesupäevikut, küsides lastelt nende hommikuse ja õhtuse hambapesu kohta. Projekt oli pikk, kestis 7 kuud, oktoobrist aprillini. Iga kuu tuli saata pilt päevikust Suukoolile, nemad loosisid auhindu. Vaheauhindu meil võita ei õnnestunud, sest osalejaid oli väga palju. Kampaniast võttis osa 574 rühma ja 11035 last! Sellest pole midagi, sest lapsed võitsid projektis osalemisest hoopis midagi enam. Me muidugi ei saa garanteerida nende vastuste õigsust, kuid mida aeg edasi, seda tublimalt hakkasid lapsed hambaid pesema. Neile sai selgeks, et on oluline pesta hambaid nii hommikul kui õhtul.

Selle pika perioodi vältel tegime igasuguseid asju, mis laste teadmisi hammaste eest hoolitsemisest kasvatasid. Me arutlesime hammaste tervise teemal, käisime õppeklassis interaktiivseid mänge mängimas ja videosid vaatamas jne. Tore oli ka näha, kuidas lapsed ise

oma mängus meid matkisid, küsides sõpradelt, et kas hambad on pestud ja vastused paberile üles märkides. Usume, et hammaste tervise teemadel pidevalt rääkides võtavad lapsed hambapesu kui iseenesest mõistetavat igapäeva osa, ega proovi sellest eemale puigelda.

Kuna olime tublid ja täitsime kogu kampaania vältel hambapesupäevikut, siis saame tänutäheks kleepsud, tunnistused ja hambaharjad. Lisaks loosib Suukool veel välja suuremaid kingitusi nagu hambapastad või elektrilised hambaharjad. Jääme siis kingitusi ootama, lapsed kindlasti rõõmustavad!

JÄRGIDES NEID NELJA KULDREEGLIT, HOIAD TERVED NII ENDA KUI KA OMA LAPSE HAMBAD:

TERVISLIK TOITUMINE

Vajalik on jälgida, mida süüa ja millal süüa. Toit ei tohiks sisaldada palju suhkrut, ei tohiks olla hammastele kleepuv ning ei tohiks olla pikka aega suus.

JANU KORRAL ON KÕIGE PAREM JUUA VETT

Teisi jooke on soovituslik juua söögikorra ajal. Toidukorra lõpetuseks on soovitatav võtta lonks vett.

PUHKUS SÕÖMISEST

Vajalik on hoiduda näksimisest ning hoida 3-tunnine paus söögikordade vahel. Soovituslik on päevas 4–5 toidukorda: hommiku-, lõuna- ja õhtusöök ning paar vahepala.

HAMBAPESU:

2 korda päevas ja vähemalt 2 minutit järjest fluoriidiga hambapastaga. Hambaid pestes on soovituslik hambapasta välja sülitada, mitte loputada.

APRILL – TIBUDE NÄLJA-, TERVISE- JA SPORDIKUU

Oli tore tervisepäev koos üliõpilastega

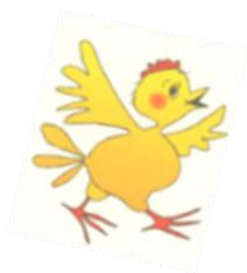
Tibude hommikuvõimlemine Anna eestvedamisel

Tervisliku smuuti valmistamine

Metsas jalutades
meisterdasime tibu!

Kohe algab Keila Kultuurimajas etendus „Sööbik ja Pisik“!

Lõpujäädvustus Tibutare MV rahvastepallist

MUUMIDE APRILLIKUISED TOIMETAMISED

ESMAABI JA KÄTEPESU – MUUMIKAD SAID UUSI TARKUSI!

Tibutare Muumide rühmas toimus tervisenädala raames kätepesu ja esmaabi õpetamine lastele. Õppepäeva viisid läbi muumirühma lapsevanemad Egle ja Ilvi.

Alustuseks sai lastega arutatud, miks ja millal tuleb käsi pesta. Ühiselt jõuti järeldusele, et hoolikas kätehügieen aitab nakkushaigusi eemal hoida. Käsi tuleb kindlasti pesta enne söömist ning pärast tualetis käimist, pärast lemmiklooma silitamist ning nina nuuskamist. Käed võivad pisikutega saastuda näiteks bussis või rongis käepidemeid katsudes, poes ostukorvi või ostukäru hoides, mängutubades, aga ka pärast rahaga kokkupuutumist. Et pisikud kätelt suhu ja sealtkaudu meie organismi ei satuks, tulebki käsi hoolikalt pesta.

Seejärel mindi koos pesuruumi, kus Ilvi ja Egle juhendamisel võeti ette ehtne kätepesu. Kõigepealt tehti käed kraani all märjaks, siis võeti seepi ning hõõruti üksteise järel üle käeseljad, sõrmed, sõrmevahed, pöidlad,

näpuotsad ja randmed. Alles siis asetati käed voolava vee alla, et mustus minema uhtuda. Kraani sulgemiseks võeti appi küünarnukk, et mitte käsi uuesti mustaks teha, sest segistikangi on ju paljud puutunud.

Lapsed said ka teada, miks tuleb käsi korralikult kuivatada. Niiskus ja sobiv temperatuur on soodsaks kasvupinnaks uute mikroobide paljunemiseks.

Umbes 45 min õppepäeva lõpus jõuti ka põgusalt rääkida esmaabist ning praktiseerida haava sidumist. Lapsed said teada, et haava või kriimustust saab puhastada vee ja seebiga, võimaluse korral desinfitseeriva vahendiga, ning asetada kriimule plaaster ja haavale side.

Kokkuvõttes võib pidada õppepäeva kordaläinuks, sest lapsed olid tublid, mõtlesid aktiivselt kaasa ning omandasid õpitu kiiresti. Tuleb tõdeda, et lapsed on üsnagi teadlikud kätepesust ning ning kuidas käituda, kui keegi vajab esmaabi.

Egle ja Ilvi (lapsevanemad)

MUUMIKATEL ALGAS AKTIIVNE ÕUESÕPPE AEG

Kuulsite õigesti. Tore on ju õues õppida ja tegutseda, kui ilmtaat seda soosib. Muumikatele ju meeldib matkata, uusi kohti avastada ning pokurahvast tervitamas käia. Kuna väärtustame oma rühmas tervist, hoolivust ja koostöövalmidust siis õues õppimine sobib meile imehästi. Nagu öeldakse: loovusel ei ole piire. Loodus ja meid ümbritsev võimaldabki meil seda kõike ise proovida ja katsetada.

Esimeseks suuremaks väljakutseks oli meil osavõtt heategevuslikust kampaaniast Pardiralli raames korraldatavast loovkonkursist „Terviseprääks“, kus põhirõhk oli asetatud laste tervisele. Tervis on ju elu alus, mille tõttu on seda vaja hoida ja väärtustada. Pardiralli kogub raha, et parandada vähihaigete laste elukvaliteeti ja toetada nende ravi.

Loovkonkursi mõte on kutsuda lapsi üles nautima koos ümbritsevat rohelist, veeta aega oma toredate rühmakaaslastega ja panna tööle

oma koostööoskused ja loovuslikkus. Sellest tuligi mõte sellest konkursist osa võtta ja anda omapoolne väike panus haigete laste heaks. Terviseprääksu tegemiseks oli vaja välja nuputada, milline peaks prääks välja nägema. Kuna üheks konkursi kriteeriumiks oli looduslik materjal, otsustasime oma pardi valmis meisterdada pajuurbi kasutades.

Koos metsas matkates ja urbi kokku korjates saigi valmis üks vahva pardike, imepehme ja armas pealekauba. Muumikad nautisid igat koosveedetud aega, rõõmustasid tehtu üle ning võite olla kindlad, et iga väike muumiklaps sai läbi selle tegevuse jälle kriipsuvõrra targemaks ja paremaks.

Päikest ja tervist soovides

Muumimamma Helin

MUUMIPERE ÕHINAPÕHINE TOSSURALLI AVAMINE

Kohe kohe on suvi meil uksest sisse astumas ja meil veel tossud magavad. Ega midagi, kiiresti tossudele silmad pähe ja ruttu rallitama. Kui muumidel olid kenasti oma särasilmsed tossud üles rivistatud, siis võis nendega kõnd alata.

Te küsite, et kuidas siis? Käed tossudesse ning vudinal minema. Kes ees, see mees. Ega see omapärane kõnd nii kerge alguses ei olnudki, kuid natuke harjutamist ja selge ta oligi. Esimene

proovikivi tossudel sooritatud, pidid nad hakkama saama juba pisut raskema ülesandega. Oli vaja rühmaruumist päikeseringi äärde koguneda, oodata stardipauku ning oma tossud taevapoole lennutada, siis selg pöörata ning uue märguande peale oma särasilmsed tossud jälle üles leida. Ka sellega said meie silmadega tossud hakkama. Järgmiseks oli vaja näidata üles täpsust ja jõudu. Muumid

lennutasid oma vajalikud jalavarjud niikaugele, kui jaksasid ja proovisid siis oma tossupaari jälle uuesti kokku saada. Mõnel muumilapsel läks ikka tükk aega enne, kui need lõbusad tegelased jälle kokku said, kuid lõpuks ikka said. Paarid koos ja kõik ülesloetud pandi väsinud tegelased päikeseringi puhkama ja õueringi ootama. Mõni muumilaps ütles peale seda lõbusat tegutsemist: Vaata õpetaja, minu tossukesed on nüüd küll nii väsinud, et lausa keel on suust väljas.

On ju armas ja nii lapsemeelne. Ilusat päikeselist algust kõikidele väikestele ja suurtele ning nende vahvatele õhinat täis tossudele. Olge õnnelikud ja terved.

Muumimamma Helin

PRÜGINÄDAL MUUMIDEGA

Prüginädala raames viisime rühmas läbi improetenduse „Prügi mõju loomadele ja lindudele“. Lapsed kasutasid lavastuses oma kaisukaid (öökullipoeg, jäneselaps ja kutsikas). Selgus, mis võib juhtuda, kui mõni lind või loom sööb ära loodusest leiduva kommpaberi! Muumilapsed mõistsid, et prügi maha visata ei tohi ja kui kommpaberi jaoks pole käepärast läheduses ühtegi prügikasti, siis pistab paberi taskusse ja viskab selle prügisse, kui jõuab koju.

Samuti olid Muumilapsed liikumisõpetajale Annale abiks ja korjasid ühiselt meie armsa Tibutare ümbert kokku maas vedeleva prügi. Lasteaia ümbrus sai tublisti puhtamaks!

MUUMIKAD – ROHENÄPUD

lillekastidesse appi
taimede

Ühise ettevõtmisena sai õuealale paigutatud vahvad kärjekujulised lillekastid. Kutsusime appi meie maja töömehe Kauri, kes aitab kastid mullaga täita.

Muumikad
kühveldasid,
sõelusid,
kobestasid.

Isegi õuealalt leitud vihmaussid toodi mulda kobestama. Algust tegime ka kasvatamisega.

Esimesena läks mulda hernes – herne panime kasvama väikesesse klaasakvaariumisse, et

saaksime koos jälgida tema kasvamist. Esmalt muld sisse ja seejärel hernetera! Nüüd jääb üle vaid põnevusega oodata, mis saama hakkab!

APRILLIKUU TEGEMISED NAKSIDES

Aprillikuusse mahtus väga palju lõbusaid, huvitavaid, põnevaid, arendavaid, tervist tugevdavaid, uusi teadmisi ja oskusi andvaid ettevõtmisi. Lisaks sai sellel kuul kogetud, et Naksid vanemad on vägagi huvitatud oma laste tegemistest ja arengust – koostöö peredega on meie rühmas väga, väga hea.

Esimest aprilli, naljapäeva, tähistasid kõik rühmad tagurpidipäevaga, kus kõiki toimetusi ja tegemisi tehti tavalistest veidi teistmoodi. **Mängupidu "Tagurpidipäev ehk Veäpidiprugat"** oli meie rühmas vahva ettevõtmine ja tekitas palju segadust. Rääkisime ju tagurpidi tähenduses olevate sõnadega, kandsime riideid tagurpidi ja sõime toitu tooli pealt vasaku käega. Lusika asemel kasutasime kahvli ning lõunasööki alustasime magustoidust. Unejutu lugemist alustasime raamatu lõpust. Mängudes olid võitjad need, kes tegelikult kaotasid. Peale magamist jätkus tagurpidipäeva tähistamine: lapsed sõid putru kahvliga, ise istudes põrandal ja toidunõud olid tooli peal, ka toidualused olid tagurpidi. Lõigati paberiribasid kääridega, aga käärid olid vasakus käes. Oma nimi kirjutati paberile tagurpidi. Riided seljas tagurpidi. Koju minnes öeldi "Tere hommikust!"

Kuna aprillikuu oli ka tervisekuu, siis toimus sellel kuul palju arendavaid ja huvitavaid ülemajalisi ettevõtmisi. Kuu esimesel nädalal igal hommikul toimus saalis **hommikuvõimlemine**, millest võtsid osa kõik rühmad ja ka personal. Igaks hommikuks oli erinev rühm võimlemiskava ettevalmistanud ja lapsed näitasid kaaslastele harjutusi ette. Meie rühma kord oli neljapäeval.

Etteasteks valisid meie lapsed lustaka liikumistsu YouTubest „A- ram- sam- sam.“ Hästi tore, et hommikuvõimlemisele jõudis nii palju lapsi- pai Marii-Heleenile, Robertile, Hans Gregorile, Jarcole, Federicale, Marvinile, Oliverile, Loviisele, Kristerile ja Katarina Saskiale. Lapsed nautisid nii ettenäitamist, kui ka kaasa tegemist.

Toredaks ja lastele meeldejäävaks kujunes rühmas toimunud mänguhommik „Vaadake, kui ilus ma olen!“, kui lastele tuli külla juuksur Mari - Emily ema (see oli tema idee meie lastele soenguid teha). Eelnevalt sai lastega vesteldud teemadel "Miks

peab ilus olema? "Kuidas teha ennast ilusaks? Mis tunne on ilus olla?" See teema sobis hästi kokku tervisenädalaga- hea enesetunne, positiivne emotsioon loob aluse tegi igale tüdrukule patsid, kasutades erinevat soovis ühte, kes kahte, kui keegi soovis, nii olid nõus laskma endale Oliver. Teised poisid aga soengutega (juuksed üles vahu abil) Tänud Emily emale vahva hommikupooliku eest.

heale tervisele. Juuksur vastavalt tema soovile värvi lõngasid. Kes kes kolme patsi, niipalju juuksur ka punus. Patsid teha ka Hans Gregor ja nõustusid nn disko

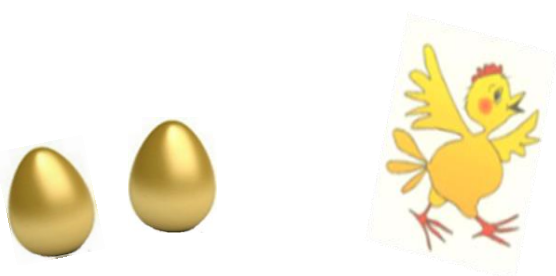
Tervisenädala raames toimus aprillikuu esimesel päeval peale lõunaund veel saalis huvitav ja arendav **ettevõtmine/koolitus koos praktiliste tegevustega**. Koolitust viisid läbi Tallinna

Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilased. Nii said lapsed selgeks õige käte- ja hambapesu, õpiti haava kinni siduma ja saadi teada, millised on ohtlikud ained, mis tekitavad mürgistusi.

Koolituse lõpus said kõik nimelise tõendi ja kingiks hambaharja.

Ka selle kuu teatrietenduse teema haakus nädala teemaga. **Lepatriinu teatri esituses jälgiti etendust „Terves kehas terve vaim.“** Etenduses võeti luubi alla nii aktiivne liikumine, tervislik toitumine, kui ka uute teadmiste omandamine. Tulemas oli suur spordipidu, kus lapsed said näidata oma oskusi paljudel erinevatel spordialadel. Peategelastel tuli päris tõsiselt selleks ürituseks harjutada ja pingutada.

Looduses matkamine, töötamine ja tegelemine aiatöödega tagavad samuti parema tervise ja

loovad positiivse meeleolu ning annavad juurde uusi teadmisi ja oskusi. Kuu algul sai rühmas **aiatöödega algust tehtud.** Esmalt pidid lapsed rõdul mulla pottidesse valmis panema ja potid koos mullaga tuppa soojenema tooma. Istutamisele/pikeerimisele eelnes taime vaatlus- juur, vars, leht. Lisaks kordasime ka üle kasvutingimused ja milleks on vaja taimetele valgust, juua, süüa. Iga laps sai teha pulgaga potti mulla sisse augu ja

seejärel asetada auku taim ning seejärel tuli muld õrnalt ümber taime kinni vajutada. Lõpuks kasteti taimed ja asetati päikese ning valguse kätte lauale kasvama. Ülesandeks edaspidiseks jäi lastele - jälgida mulla värvi: hele- tuleb kasta, tume- ei tule kasta. Lisaks külvasid lapsed karpi ka muruseemned, et jälgida muru kasvamist. Muru kasvatasid lapsed rühma kaunistamiseks munadepühadeks.

Kuna selle aasta loomaks valiti kobras, siis olin ammu lubanud lastele, et tutvustan neile, kus koprad elavad ja mida teevad. Ja nii **koprametsa** sammud seadsimegi. Matka pikkus oli ligi neli kilomeetrit ja kõik pidasid kenasti lõpuni vastu. Poistel jätkus energiat rohkem, aga nii mõnigi tüdruk ütles, et on veidi väsinud. Metsas nautisime tuulevaikust, päikesepaistet, tutvusime kopra ehitatud tammiga, mahalangengetatud puudega, nägime pardipaari ujumas, vaatlesime punge puudel/põõsastel, saime aru lindude sidinast- nautisime ilusat ilma. Enne metsa minekut mängisime rühmas õppemängu "Milline lind laulab?" Lapsed said iseseisvalt hakkama lindude eristamisega laulu järgi- esmalt andsin neile ette valiku lindudest, kelle laulu pidid nad eristama.

Rahvusvahelist õuesõppepäeva tähistasime õues aga võõrasema taimede istutamisega rühma ees olevale peenrale. Lapsed said harjutada lilletaimede kasvupotist väljavõtmist. Vaadeldi ja arutleti, et potis oli väga vähe ruumi taimel kasvada, ka süüa mulda oli vähe ja terve pott oli täis ainult valgeid juuri. Saadi teada, et kiiresti tuleb taim ümber istutada peenrale, kus tal on rohkem süüa. Ja läkski istutamiseks. Kõigepealt uuristati kühvliga

peenarasse parajalt sügav auk, et taim sisse mahuks, siis sikutati juuri pisut üksteisest eemale ja pandi lilletaim mulda ning patsutati muld kinni. Viimaseks tööks jäi lilletaimede kastmine. Lapsed said nüüd igapäevase ülesande- iga päev tuleb taimi kasta, et need kasvama hakkaks ja varsti tuleb ka neile vitamiini- väetist anda, et taimed hästi suureks kasvaks ja kaua meie

peenral õitseks. Nii me õppisime järjekordselt õues, pöörates tähelepanu märkamisele, hoolivusele ja silmailule enda ümber.

Munadepühade tähistamine meie rühmas algas loomulikult rühma kaunistamisega. Ettekasvatatud muru oli karbis päris kõrgeks kasvanud ja sinna muru sisse peitsid lapsed nüüd linnupesi, jänkusi ning tibusi. Iga laps sai kaunistada ka aknad sinilillede ja liblikatega nii kuidas talle meeldis. Lapsed olid hästi loovad ja iseseisvad. „Rühm sai kohe nii ilus“

arvasid lapsed. Veel sai lastega vesteldud pühade kommetest, sümbolikast ja mängitud traditsioonilisi mängu „Muna koks“ ja „Leia peidetud muna“. Pikaajaliseks traditsiooniks meie lasteaias on kujunenud ka **igakevadine meisterdamisõhtu**

saalis koos vanematega. Selle aasta teemaks oli pärandikultuur. Tagasiside lastelt oli täis emotsioone ja rahulolu. Uhkusega selgitati kaaslastele kes mida punus, kes kaunistas salvrätikuga kivikesi, kes kasutas lõnga jänku või nuku tegemiseks, kes valmistas pliiatsitopsi. Tänu **Melani, Marii-Heleen, Grete, Loviise, Otto, Katarina Saskia peredele**, kes leidsid aega ja soovi sellel osaleda.

Terve aprillikuu toimusid meie rühmas ka arenguvestlused. Hea meel oli tõdeda, et **KÕIK** pered olid huvitatud oma lapse edusammudest ja tegemistest lasteaias. Aitäh Teile emad ja isad et olite nii koostööaltid. Peredega seadsime ka ühise eesmärgi- jätkata koostööd lapse koolivalmiduse kujundamisel, sest aasta veel ja juba ootabki Naksisid kool! Toimekas kuu oli see aprillikuu.

Koostegemised pani kirja õpetaja Sirje

ÕNNITLEME MAIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

10.mai - **AADE ROSIK**

23.mai - **KAURI SANDER**

